וואלה, 27.3.25

לטפל בסרטן באמצעות בדיקת דם פשוטה

פריצת דרך: לטפל בסרטן באמצעות בדיקת דם פשוטה

בחסות אונקוטסט
27.3.2025 / 9:07

Guardant Reveal בדיקת דם חדשנית המאפשרת לזהות שאריות של תאים ממאירים בגוף, ללא צורך בבדיקות פולשניות ומסייעת לאונקולוגים בקבלת החלטות מושכלות על הצורך בטיפול כימותרפי לחולי סרטן המעי הגס המאובחנים בשלב מוקדם

באמצעות דגימת דם פשוטה, ניתן לאתר שאריות מחלה מיקרוסקופיות בגוף / ShutterStock

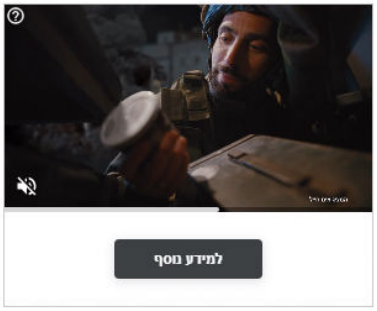

טכנולוגיות חדשניות בעולם הרפואה המתפתח במהירות, מאפשרות לבצע בדיקות מתקדמות לגילוי מוקדם של מחלות, התאמת טיפול אישי לחולה, והחשוב ביותר למנוע טיפולים מיותרים. אחת מהבדיקות המובילות בתחום היא בדיקת Guardant Reveal - בדיקת דם מתקדמת, המסוגלת לזהות דנ"א משאריות מיקרוסקופיות של הגידול אשר נותרו לאחר ניתוח להסרתו בדם חולי סרטן. בדיקה פורצת דרך זו מסייעת לרופאים ולמטופלים לקבל החלטות מושכלות על הצורך בטיפול כימותרפי לאחר ניתוח להסרת הגידול.

ביופסיה נוזלית

"בדיקת Guardant Reveal טכנולוגיה חדישה המסוגלת לזהות שאריות זעירות של דנ"א חופשי בזרם הדם של המטופל, שמקורם בגידול הסרטני, לאחר הסרתו בניתוח." מסביר ד"ר וליד קיעאן, רופא בכיר במחלקת אונקולוגיה בבית החולים הציבורי אסותא אשדוד. "במקום להתמקד במעקב אחר הגידול עצמו, כפי שנעשה בבדיקות דימות, הבדיקה מזהה את הדנ"א החופשי המופרש משאריות מקרוסקופיות של הגידול לזרם הדם .כך, באמצעות דגימת דם פשוטה, ניתן לאתר שאריות מחלה מיקרוסקופיות, גם כאלה שלא ניתן לזהותן באמצעי הדמיה כגון CT או MRI".

לדברי ד"ר קיעאן, יתרונות הבדיקה הם ברמת הדיוק הגבוהה שלה ובעובדה שהיא אינה פולשנית. "הבדיקה מתבצעת לפחות שלושה שבועות לאחר הניתוח, במטרה לזהות האם נותרו בגוף דנ"א חופשי שמקורם משאריות מזעריות של הגידול הסרטני. מחקרים הוכיחו כי כאשר תוצאת הבדיקה שלילית, קרי לא נמצאו עדויות לדנ"א חופשי ממקור הגידול הסרטני בדגימת הדם של המטופל לאחר הניתוח, הסיכון להישנות המחלה נמוך מ-10%. לעומת זאת, תוצאה חיובית, קרי הימצאות דנ"א ממקור גידולי בדגימת דם, מעידה על סיכון גבוה מאוד להישנות מוקדמת של המחלה. לכן, תוצאות הבדיקה מסייעות לי להעריך האם יש צורך בטיפול משלים לניתוח, כמו כימותרפיה, או שניתן להימנע ממנו, ללא סיכון לחולה".

הבדיקה מאפשרת זיהוי מוקדם של חזרת המחלה ומפחיתה את הצורך בטיפולים מיותרים / חברת Guardant Health

למי מיועדת הבדיקה?

"בעיקר לחולים עם גידולים סרטניים במעי הגס, בשד ובריאה, שאובחנו בשלבים מוקדמים של המחלה ולאחר ניתוח להסרת הגידול הסרטני. היום נערכים מחקרים נוספים על מנת לבחון את יעילותה גם בגידולים אחרים, כמו סרטן הלבלב והקיבה".

לטפל בכימותרפיה או לא לטפל?

חולים שאובחנו עם סרטן המעי הגס בשלב 1 של המחלה, לרוב אינם זקוקים לטיפול כימותרפי משלים לאחר הניתוח. לעומת זאת, חולים שאובחנו בשלבים 2 או 3 נמצאים ברמות סיכון שונות להישנות המחלה. "כיום מאפיינים קליניים ופתולוגיים של הגידול כמו חסימת מעי, מעורבות של כלי דם קטנים בגידול או מעורבות מחלה בבלוטות לימפה" , עוזרים לנו להעריך את הסיכון לחזרת המחלה, מסביר ד"ר קיעאן, אך יש צורך בסיווג מדויק יותר של המטופלים הנמצאים בסיכון להישנות המחלה . "ניתוח להסרת הגידול למטופלים שאובחנו עם סרטן המעי הגס בשלב 2 עשוי לרפא כ-85% מהחולים ללא כל טיפול נוסף, אך אצל 15% מהם קיימת סכנה להישנות המחלה בעתיד ולכן זקוקים לתוספת טיפול בכדי למנוע הישנות. לפיכך, מתן טיפול כימותרפי לכל המטופלים - הרי של-85% מהם אינו הכרחי ומיותר והם יחוו תופעות לוואי משמעותיות, חלקן לכל החיים - בעיקר נוירופתיה הפוגעת קשות באיכות החיים, ואף זיהומים מסכני חיים כתוצאה מפגיעה במערכת החיסון. תופעות אלו מופיעות הן במהלך הטיפול והן לטווח הארוך. לפיכך יש חשיבות לזהות את ה 15% שנמצאים בסיכון להישנות מחלה בכדי לטפל בהם גם עם כימותרפיה. בדיקת Guardant Reveal מסייעת בזיהוי קבוצת החולים שנמצאים בסיכון להישנות ובקבלת החלטה מושכלת לגבי מי מהמטופלים יצטרך טיפול כימי משלים".

שקט נפשי למטופלים

בדיקת Guardant Reveal אינה רק כלי להערכת המצב הרפואי, אלא גם מסייעת בהענקת שקט נפשי למטופלים. "יש לי מטופל בן 43 שאובחן עם סרטן המעי הגס. הוא קיבל טיפול טרום-ניתוחי, עבר את הניתוח בהצלחה, ובבדיקה הפתולוגית ובבדיקות ההדמיה שעבר לאחר הניתוח הראו כי הגידול הוסר בשלמותו.. למרות זאת, המטופל סבל מחרדות וחששות כבדים מהאפשרות שהמחלה תחזור בעתיד ואף ביצע ביופסיות חוזרות ונשנות בשל חששותיו", משתף ד"ר וליד קיעאן. "כדי להפיג את חששותיו, הצעתי לו לבצע את בדיקת Guardant Reveal. לשמחתנו, הבדיקה הראשונה יצאה שלילית וכך גם השנייה, מה שהרגיע אותו מאוד".

אצל חיים מלול (52), תושב אשקלון, בדיקת Guardant Reveal דווקא הרימה דגל אדום. "בעקבות כאבים עזים בצד השמאלי של הבטן, אובחנתי ביולי האחרון עם סרטן המעי הגס בשלב 2 ועברתי ניתוח שבו הוסר הגידול בשלמותו וללא עדות לגרורות", הוא מספר, "כל הבדיקות שעשיתי יצאו תקינות, אבל ד"ר קיעאן הציע, בשל גילי, מיקום הגידול והרקע המשפחתי, לבצע גם את בדיקת Guardant Reveal".
התוצאה של הבדיקה הייתה חיובית, ובעקבותיה הוחלט על מתן טיפול כימותרפי משלים. "זה היה מפתיע וגם מלחיץ, כי כל הבדיקות האחרות הראו שאין כלום", אומרת מזל, אשתו של חיים. "אבל זה בדיוק מה שמדגיש את החשיבות של הבדיקה. אלמלא היא, חיים לא היה מקבל את סדרת הטיפולים הנדרשים".

"אני עדיין בעיצומה של תוכנית הטיפולים ומתכנן לחזור על הבדיקה בהמשך, ואני ממליץ בחום לכל מי שמתלבט - לעשות אותה", אומר מלול. "ולדעתי זו בדיקת חובה, היא יכולה לכוון לטיפול מציל חיים ולחסוך הרבה עוגמת נפש".

"בדיקת Guardant Reveal מספקת מענה חדשני וחשוב לחולים אונקולוגיים, מאפשרת זיהוי מוקדם של חזרת המחלה ומפחיתה את הצורך בטיפולים מיותרים", מסכם ד"ר קיעאן. "היא משנה את האופן שבו רופאים מקבלים החלטות טיפוליות, תוך שהיא מעניקה למטופלים שקט נפשי וביטחון בתהליך ההחלמה. בעוד שהמחקר בתחום ממשיך להתקדם, הבדיקה כבר היום מסמנת קפיצת מדרגה בטיפול האונקולוגי המודרני".

למידע נוסף על הבדיקה - לחצו כאן

בחסות אונקוטסט